

Sağlık Bilimleri Fakóltesi

Hemşirelik

301 Doğum/ Kadın Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği

Öđr.Gör. Atife ÇETİN

İNFERİLİTE

301 Doğum/ Kadın Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği

Hafta-11

İnfertilite;

12 ay boyunca herhangi bir korunma yöntemi kullanmaksızın devam eden cinsel ilişkiye rağmen çocuk sahibi olamamaktır

Fertiliteyi etkileyen temel faktörler;

- kadın ve erkeğin **yaşı**
- **koitus sıklığı ve zamanlamadır.**

Kadın ve erkek için fertilitenin en yüksek olduğu dönem **24-25** yaşlardır.

Fertilite için gerekli olan koşullar

Erkekde;

- Testisler normal kalite ve kantitede sperm üretmelidir,
- Erkek üreme sisteminde bir tıkanıklık olmamalıdır,
- Üreme sisteminin salgıları normal olmalıdır,

Kadında;

- Servikal mukus spermilerin yaşaması için uygun olmalı
- Kadın üreme sisteminde tıkanıklık olmamalı
- Üreme sisteminin salgıları normal olmalı,
- Ovulasyon mevcut olmalı

- Evli çiftlerin %10-15'inde infertilite görülür.
- Primer infertil ;hiç çocuk sahibi olmayanlara,
- Sekonder infertil ise; daha önce çocuk sahibi olmuş fakat şimdi çocuk sahibi olamayanlara denir.

➤ **Kadında infertilite nedenleri nelerdir?**

➤ **Erkeklerde infertilite nedenleri nelerdir?**

Çiftler ne kadar sürede Gebelik oluşmazsa doktora başvurmalıdır?

- 35 yaşın altındaki çiftler 12 ay boyunca korunmasız düzenli ilişkiyi denemelerine rağmen hala gebelik oluşmamışsa doktora başvurmalılar
- 35 yaşın üzerindeki çiftlerde bu süre 6 aydır.

İnfertilitenin Deęerlendirilmesi

- Çiftlerin sağlık ve seksüel hikayeleri;
- Genel Fiziksel Muayene;
- Özel Tetkikler;

İnfertilitede Tedavi

- Tedavi infertiliteye neden olan duruma göre deęiřir.
- Saptanan nedene göre tıbbi ,cerrahi tedavisi veya yardımcı üreme teknikleri uygulanabilir.

İNSENİMASYON (AŞILAMA)

- İnsenimasyon; spermleri, kadın üreme sistemi içine, cinsel ilişki dışında herhangi bir yöntemle bırakma işlemidir.
- İnsenimasyon için gereken şartlar nelerdir?

In Vitro Fertilizasyon-Embriyo Transfer (IVF-ET)

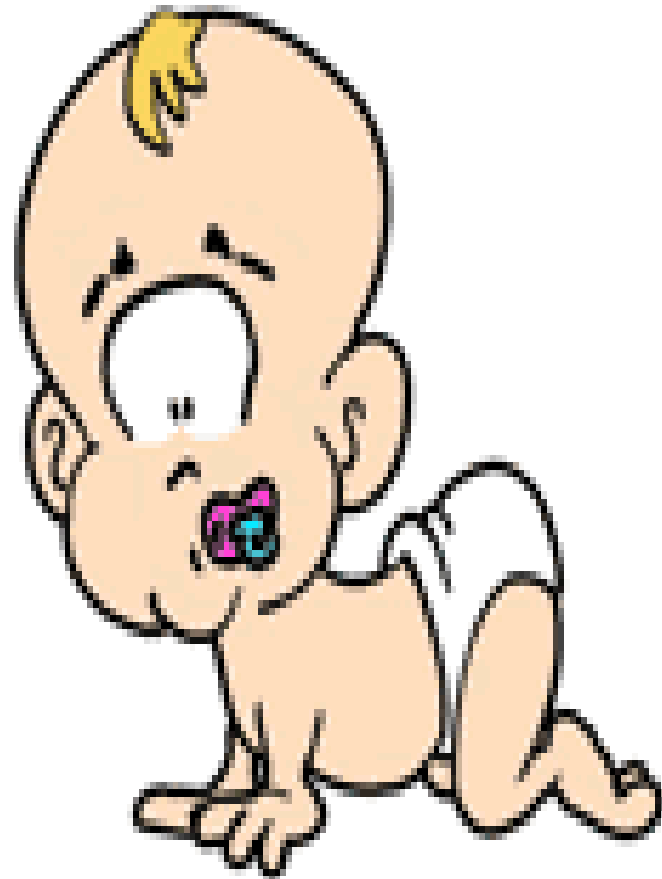
- *Erkekten sperm, kadından da yumurta alınıp, bu iki hücrenin dış ortamda bir tüp içinde döllendikten sonra yeniden uterus içine yerleştirilmesine IVF-ET, halk arasında ise tüp bebek denilmektedir.*

- Eđer işlem başarılı olursa embriyo, uterus içinde normal gebelikte olduğu gibi gelişimini surdrr.
- IVF-ET yöntemi ile ilk bebek 1978 yılında İngiltere de doğmuştur.

IVF-ET için indikasyonlar;

- Fallop tüplerinin hasar görmesi,
- endometriozis,
- erkek ve kadının immünolojik infertilitesi
- servikal faktörler

- **IVF-ET başlamadan yapılan işlemler nelerdir?**

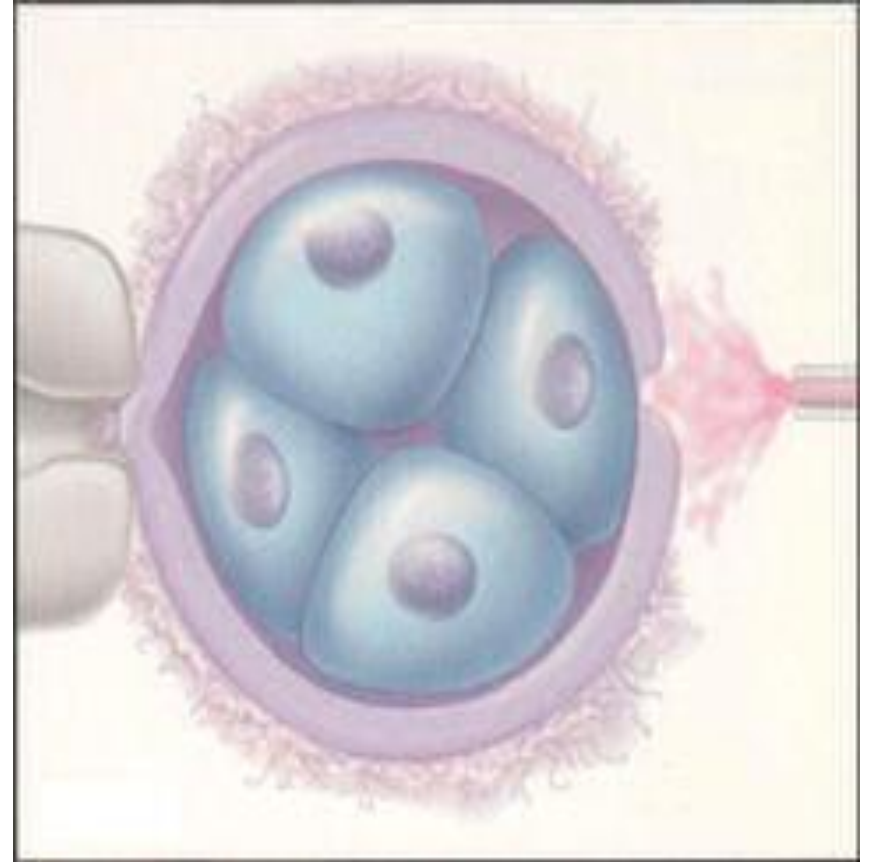
In Vitro Fertilizasyon-Embriyo Transferinde kullanılan yöntemler

Assisted Hatching (Destekli yuvalama)

- Lazer yardımıyla embriyo duvarının bir kısmı açılır.
- Embriyo rahim içinde büyümesine devam ederken zayıf olan bu noktalarda zarını deler.

İntrastoplazmik sperm enjeksiyonu (ICSI) mikroenjeksiyon

- ***Mikroenjeksiyon; şiddetli erkek kısırlık tedavisi için geliştirilmiş bir yardımcı üreme tekniği yöntemidir.***
- ***Spermin normal dölleme özelliğine sahip olmaması durumunda da spermin yumurta içine direkt olarak enjekte edilerek dölleme amaçlanır.***

- ***TESA YÖNTEMİ***; Meni de hiç sperm bulunmadığı durumlarda spermatitler kullanılmasına denir
- ***MESA YÖNTEMİ***; Sperm kanallarında sorun olduğu zaman meni kanallarına iğne ile girilip sperm alma işlemidir

- **Blastokist transferi** ; laboratuvar ortamında oluşturulan embriyonun 5. veya 6. gelişim gününde kadına transfer edilmesidir
- *Embriyo Freezing; İnsan gamet yumurta dokuları ve embriyoların dondurularak saklanmasıdır*

Tüp bebekte başarı şansını etkileyen faktörler nedir?

- *Tüp bebekte başarı şansını etkileyen pek çok neden vardır. Bunlar, hekimin tecrübesi ve bilgi birikimi, laboratuvarın deneyim ve başarısı, hastanın yaşı gibi pek çok faktör etkili olur.*

ÜLKEMİZDE TÜP BEBEK TEDAVİSİ İLE İLGİLİ KANUNLAR (1)

- Kadında yumurta hücresi olmadığında bir başka kadından yumurta hücresi alarak tüp bebek yapmak yasaktır
- erkekte hiç sperm yoksa başka bir erkekten alınan spermlerin kullanılması yasaktır
- embriyonun bir başka kadının uterusuna yerleştirilmesi yani taşıyıcı annelik yasaktır.
- Ülkemizde sperm bankası yoktur ve kurulması kanunen yasaktır

ÜLKEMİZDE TÜP BEBEK TEDAVİSİ İLE İLGİLİ KANUNLAR(2)

- *Tedavi için evli olmak şarttır*
- *Dondurulan embriyolar en fazla 3 yıl saklanabilir*
- 35 yaşa kadar birinci ve ikinci uygulamada tek embriyo, üçüncü ve sonraki uygulamalarda iki embriyo,
- 35 yaş ve üzerinde tüm uygulamalarda en fazla iki embriyo transfer edilebilir"
- Ayrıca doğacak çocuğun cinsiyetinin keyfi olarak belirlenmesi de mümkün olmayacak.

ÜLKEMİZDE TÜP BEBEK TEDAVİSİ İLE İLGİLİ KANUNLAR(3)

- Kişinin tüp bebek tedavisine ilişkin giderlerinin devlet bütçesinden karşılanabilmesi için müracaat tarihinde 40 yaşını aşmamış olması gerekir.
- Son üç yıl içinde diğer tedavi yöntemlerinden sonuç alınamamış olduğunun kurumla sözleşmeli sağlık hizmeti sunucusu sağlık kurulları tarafından belgelenmesi gerekiyor

➤ İnfertilite tedavisi sırasında;baş ve mide ağrıları, boyun ve omuzlarda sertlik,yorgunluk ve huzursuzluk, mide spazmları, aşırı sigara ve alkol tüketimi, gerginlik ve sinirlilik hali,uyku bozuklukları, yeme bozuklukları,unutkanlık,karar verme güçlüğü gibi sorunlar yaşanabilir

VAKA

- Sabiha Hanım ;35 yaşında,6 yıldır evli, Gravidası: 0'dır. 6 kez tüpbebek tedavisi görmüş ve sonuç negatif
- "Bir kadının başına gelebilecek en zor durum anne olmak isteyip olamamak" olduğunu ifade eden Sabiha Hanım 4 yıldır tüpbebek tedavisi gördüğünü tedavilerin başarısız olması eşini ve kendisini yıktığını belirtmektedir.Bu arada kim hangi doktoru tavsiye ediyorsa ona gittiklerini ancak bütün denemelerin başarısızlıkla sonuçlandığını artık maddi ve manevi yorulduğunu,hayal kırıklığına uğradığını,kendini yetersiz,çaresiz,eksik hissettiğini ifade etmektedir.
- Sabiha Hanım; yaşadığı çevrede ve kültüründe çocuk sahibi olmanın evlilik hayatının doğal ve önemli bir parçası olarak görüldüğünü bu nedenle tekrar tekrar uygulanan tedavilerde sonuçlar negatif oldukça bunalıma girdiğini,eşiyle iletişimin bozulduğunu,kimseyle görüşmek istemediğini belirtmektedir.Üzgün ve ümitsiz görünen Sabiha Hanım uzun süredir tedavi gördüğünü ,hep başarısızlıkla sonuçlandığını ,artık çocuk sahibi olamayacağını düşündüğünü ifade etmektedir.

-
- ✓ Sabiha Hanım için hemşirelik tanılarınız neler olurdu?
  - ✓ Hemşirelik tanılarına ilişkin yapılabilecek girişimleriniz nelerdir?

HEMŞİRELİK TANILAR

Gebe kalamamaya baęlı ümitsizlik

Gebe kalamamaya bağlı durumsal düşük benlik saygısı

Depresyon

HEMŞİRELİK TANILAR

Sosyal izolasyon

HEMŞİRELİK TANISI:

-Gebe kalamamaya bađlı ümitsizlik

- Tekrarlayan tedavilerden yorulduğunu söylemesi
- Hep başarısızlıklar yaşadığını ifade etmesi
- Artık çocuk sahibi olamayacağını düşünmesi
- Yorulmuş,ümitsiz görünmesi

Amaç

Sabiha Hanım ,ümitsizlik duygusunun azaldığını ifade edecek,
yaşamın anlamını ve kendi değerlerini göz önünde bulunduracak.

Hemşirelik Girişimi

- Şüphelerini, endişelerini, sözel olarak ifade etmesini sağlamak için empati gösterilir .
- Yaşamında ümidin niçin ve nasıl önemli olduğunu ifade etmesi için desteklenir.
- Ümidin kırıldığı alanları ve ümidin nasıl belirsiz olduğunu ifade etmesi için cesaretlendirilir.
- Durumdaki ümitsiz yönleri ümitli yönlerden ayırarak, ümitsiz yönleri nasıl ele alacağı öğretilir

- Krizi önlemek için olası depresyon, öfke ve hayal kırıklığını içeren davranışlar değerlendirilir.
- Ümit kaynaklarını (örneğin ilişkiler, inanç, başarılacak şeyler) tanımasına yardım edilir.
- Benzer problemi olan ve bununla etkili şekilde baş ederek, pozitif deneyimlere sahip olan başka kişilerle endişelerini paylaşması için cesaretlendirilir.

KAYNAKLAR

- Taşkın L. (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Akademisyen Tıp Kitabevi, 13.Baskı, Ankara.
- Şirin, A., Kavlak O. (2008). Kadın Sağlığı. İnfertilite. Nobel Tıp Kitabevi., 2. Baskı, İstanbul.
- Carpenito-Moyet, L.J. (2010). Hemşirelik Tanıları El Kitabı, 13. Baskı. Çeviren: Firdevs Erdemir, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.

